

KD

31 MAI 2007

200602190-16

Kunnskapsdepartementet

Pb 8119 Dep
0032 OSLOVår saksbehandler: Jarle Grumstad
Vår ref: 2006/00517

Vår dato: 25.05.07

Deres ref.:

Medlemsnr.:

Høringssvar - Rammeplan og forskrift for sykepleierutdanningen

Norsk Sykepleierforbund (NSF) takker for mottatt høring om endring i rammeplan og forskrift for sykepleierutdanning. NSF's faggruppe for sykepleiere i undervisning, fagutvikling og forskning (FUFF) og NSF Student har gitt innspill til høringssvaret.

Generelt

NSF ser betydningen av å videreutvikle og styrke nasjonale rammeplaner innen helse- og sosialfag. En revidering av rammeplanen som har som mål å kvalitetsforbedre praksisstudiene ønskes velkommen. Å tydeliggjøre og utvikle det kunnskapsgrunnlaget praksisstudiene utgjør er svært viktig. Det dreier seg om en vesentlig del av det samlede kunnskapsgrunnlaget som bachelorstudiet i sykepleie utgjør, og som er grunnlaget for autorisasjon som sykepleier. Samtidig bør ikke rammeplaner endres for ofte for å kunne være et godt styringsinstrument. Det har vært kort tid mellom endringene de senere år. For utdanningsinstitusjonene er stadige endringer i rammeplanen en ressurskrevende prosess som medfører utarbeidelse av nye fag- og studieplaner. Hyppige endringer betyr også at vurderingsgrunnlaget for hvilke endringer som vil være hensiktsmessige er lite når tiden hver plan får virke er kort.

Nasjonale rammeplaner skal også sikre kunnskapsgrunnlaget sykepleiere må ha i følge *internasjonale standarder og avtaler, slik som EØS-direktivet. NSF mener fremlagte revideringsforslag viderefører dette på en hensiktsmessig måte, forutsatt nødvendige presiseringer/justeringer i § 3c og kap. 3.5 (jfr. særlige merknader). Det sentrale i denne sammenhengen er at praksisstudiene i direkte kontakt med pasienter ikke reduseres ut fra dagens nivå. Praksisstudiene må også dekke alle fagområdene som direktivet stiller krav til. NSF vil i så hensende påpeke at høringsforslaget ikke har like klare krav til praksisstudier i barnepleie, pediatri og barselomsorg som direktivet har.*

Rammeplanen er et viktig styringsverktøy for å kunne møte de utfordringene som helse- og sosialtjenestene står overfor. Den skal bidra til å sette ressurser, kvalitet og mål i en sammenheng og å tydeliggjøre de kvalitets- og kompetansekrav som må knyttes til praksisstudier på bachelorgradsnivå. Praksisstudienes kvalitet er avgjørende for at kunnskapsprosessen skal føre til profesjonskompetanse som grunnlag for autorisasjon. NSF ser at fremlagt forslag er på vei til å imøtekomme dette. Kravet til veiledning og vurdering er styrket. Praksisperiodene er i tråd med det forlenget. Det gjenstår fortsatt presiseringer som er *avgjørende* for at Rammeplanens krav er tydelige som styringsverktøy. Vi vil knytte noen særlige merknader til disse forholdene.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 OsloTelefon: 22 04 33 04
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@sykepleierforbundet.nowww.sykepleierforbundet.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr.: NO 960 893 506 MVAFakturaadresse:
Postboks 1535
7435 Trondheim

Særlige merknader til:

§ 3 C) forslag til forskrift er uklart utformet og må tydeliggjøres. Kravet til erfaring fra operasjons- og eller overvåkningsavdeling er falt ut. Denne erfaringen er viktig for å se pasientforløpet, og for faglig innsikt til å forstå komplikasjoner og gjøre observasjoner.

Endret tekst til:

Praksis må inkludere erfaring fra forebyggende helsearbeid, operasjons- og/eller overvåkningsavdeling, svangerskaps- og barselomsorg, og /eller pediatrik sykepleie. Erfaring innen disse områdene kan inkluderes i praksisstudiene 1-5 (for eksempel praksis ved medisinsk avdeling som også har rehabiliteringspost, hospiteringspraksis på operasjonsavdeling, poliklinikker, dagpost osv.).

F) forslaget må være tydelig på at *hvert* av de fem områdene utgjør et kunnskapsfelt som skal imøtekommes. Dette ligger som krav i EU-direktivet.

Endre tekst til:

*Praksisstudier innen områdene 1-5 skal **hver for seg** være av minimum 8 ukers varighet og gjenstand for vurdering.*

G) forslaget må gi en klarere anvisning om hva "inkludere" betyr i denne sammenhengen. Det kravet er satt for at studenten skal utvikle kunnskap på feltet – en kunnskap som skal gjøres til gjenstand for vurdering. Dette må presiseres tydeligere. Krav til praksis i døgnavdeling er knyttet til å sikre studentene et læringsgrunnlag som gir grunnleggende kunnskap i behandling, observasjon, forbygging, planlegging, pårørende m.m. ut fra pasientmøtet i en døgkontinuerlig setting. *Denne kunnskapen står helt sentralt i sykepleiefaget.* Den opparbeides ikke hvis korte pasientmøter i poliklinikk (o.l) blir tyngdepunktet som læringsgrunnlag. For å kunne opparbeide denne kunnskapen, og gjøre en ansvarlig vurderingen av den, må tiden i den døgkontinuerlige settingen være på minimum 6 uker. Ved å benytte begrepet "inkludere" er tidsanvisning ikke tilstrekkelig.

Endre tekst til:

*Praksisstudiene 1,2 og 4 må inkludere **minst 6 uker** praksis med døgkontinuerlig oppfølging av pasienter. Med dette menes at praksisstudier gjennomføres både på dag-, kvelds- og nattskift i den grad det er av betydning for studentens læringsutbytte/læringsmål.*

Kapitel 3.5

I en profesjonsutdanning må en sikre at profesjonskunnskapen er tydelig. Dette skjer blant annet gjennom praksisstudier i møte med sykepleiere i sin yrkesutøvelse. Dette møtet må sikres for å gjøre praksisstedet relevant som læringsarena. Det innebærer en direkte og kontinuerlig kontakt mellom sykepleiere på praksisstedet og studenten. Det betyr at sykepleier må være på praksisstedet og gi veiledning og innføring i kunnskap i feltet og yrket. Først da imøtekommes kravene om "veiledete praksisstudier" som beskrives som der "yrkesutøvelsen ved praksisstedet er relevant for sykepleierfunksjonen".

Endre tekst til:

Den ansvarlige for veiledningen på praksisstedet skal være sykepleier.

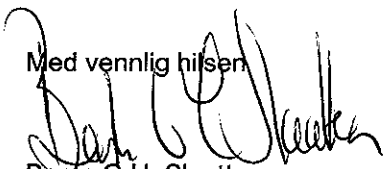
Når det gjelder veiledningskompetansen til praksisveilederne må rammeplanen være konkret og ikke åpne for fortolkinger. Derfor strykes "fortrinnsvis". Det må være et minimum at alle som veileder bachelorstudenter ligger på et nivå over studentene, og har muligheter og kompetanse til å veilede studentene på best mulig måte. Dette gjøres mest forpliktende ved at det stilles krav til dokumentasjon av kompetansen. I dag preges dette av en for stor tilfeldighet; hva den kan og hva den får opplæring i. Veileder har et stort ansvar og det kreves kunnskap, tid og ressurser for å kunne imøtekomme ansvaret.

Endre tekst til:

*Veiledere må ha **dokumentert** kompetanse til å veilede studentene og å vurdere deres faglige utvikling, herunder også etiske aspekter ved yrkesutøvelsen samt skikkethet.*

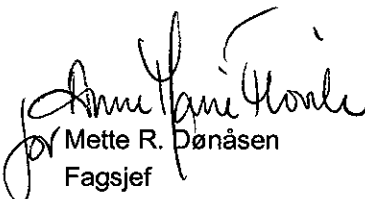
Vurdering av "bestått" eller "ikke bestått" praksisstudie er alvorlig for student og fremtidig pasient. Dette dreier seg både om studentens rettsikkerhet og kvalitet på yrkeskompetansen. Kravet om "*Jevnlig oppfølging*" fra lærer kan tolkes på forskjellige måter. En klarere beskrivelse hadde vært ønskelig. NSF Student har fått mange meldinger der studenter har kommet opp i ulike problemer og hvor lærerveileder fra skolen har vært så lite til stede i praksis at vedkommende ikke har en selvstendig forståelse av studentens kompetanse. Det er tankevekkende at det i realiteten er praksisveileders ord som da alene kan bli avgjørende for om studenten består praksis eller ikke. Utdanningsinstitusjonen har hovedansvaret for kvaliteten i praksis og for veiledningen i bachelorstudiet - og for endelig vurdering av studenten i siste instans. Enkelte studenter synes det stilles for lite krav til dem i praksisstudiene. De mener de lett kan komme gjennom en praksisperiode uten at det blir stilt krav til kunnskap og ferdigheter fra praksisveileders eller lærerveileders side. Det er bekymringsfullt, og kravene til utdanningsinstitusjonen må være klarere.

Med vennlig hilsen

Berne G.H. Slaatten

Forbundsleder

Mette R. Dønåsen
Fagsjef